

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei

Cont nr. 45.10.4.09.2

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,

Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

Cititorii din străinătate se pot abona, adresându-se la ILEXIM Departamentul Export — Import Presă, P.O. Box 136-137 — telex: 11226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.

Ședință festivă la Centrul Eparhial Oradea pentru aniversarea zilei de naștere a Președintelui Republicii

În prezența Prea Sfințitului Episcop Vasile, personalul Centrului Eparhial al Episcopiei Oradiei s-au întrunit în ziua de 26 ianuarie 1978 în ședință festivă închinată omagierii personalității Președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, cu ocazia împlinirii vârstei de 60 de ani de viață și de peste 45 de ani de activitate în slujba intereselor nobile ale poporului român.

A fost de față reprezentantul Departamentului Cultelor.

Biografia și multipla activitate politică, pe plan intern și extern, a Președintelui Republicii au fost înfățișate în cuvinte alese și cu însuflețire de către P. C. prot. Augustin Lucian, vicar eparhial, spunând că personalul de la Centrul Eparhial, precum și toți preoții și credincioșii din Eparhia Oradiei se atașează cu entuziasm la bucuria întregului popor, urîndu-i din inimă Președintelui țării multă sănătate și fericire, putere de muncă și viață îndelungată, pentru continua înflorire a scumpei noastre patrii și pentru fericirea poporului.

Apoi Prea Sfințitul Episcop Vasile, omagînd personalitatea și activitatea Președintelui țării, a subliniat aportul său la sporirea demnității poporului nostru și a ridicării prestigiului său în lume, îndemnînd pe toți cei prezenți la o muncă constructivă în folosul patriei.

Omagîndu-l pe acela care reprezintă însuși poporul și țara, a spus Prea Sfinția Sa, înseamnă că noi, în același timp, ne exprimăm fidelitatea față de popor, că noi, Biserica și slujitorii ei, nu avem alt drum decît drumul pe care-l are poporul nostru.

Omagînd personalitatea Președintelui țării, ne luăm și noi hotărîrea de a-i urma pilda, să fim credincioși, în cuvînt și faptă, misiunii noastre, slujind poporul din care facem parte.

Apoi s-a dat citire următoarei telegramme omagiale adresată Președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, semnată de Prea Sfințitul Episcop Vasile: „Cu prilejul aniversării a 60 de ani din viața Dumneavoastră și a 45 ani de activitate neobosită în slujba binelui obștesc, credincioșii și clerul din Eparhia Ortodoxă Română a Oradiei și noi personal ne alăturăm glasului întregului popor și vă exprimăm sentimente de nemărginită dragoste și prețuire pentru tot ceea ce ați făcut spre binele poporului și înălțarea patriei noastre socialiste.

În toți acești ani ați condus destinele țării cu o minte cutezătoare și clarvăzătoare, cu o cuprinzătoare sinteză a problemelor omenirii și cu o putere de muncă neîntîlnită, dăruind poporului român certitudinea demnității și prestigiului său în lume și asigurîndu-i o dezvoltare multilaterală într-o țară liberă și independentă.

Bucurîndu-ne de deplină libertate religioasă din partea statului — împreună cu celelalte culte — dorim să asigurăm pe Exzellența Voastră, de solidaritatea deplină a clerului și credincioșilor noștri cu întregul popor și de integrarea noastră în ritmul muncii creatoare a tuturor fiilor patriei.

Să trăiți întru mulți ani!”

Festivitatea s-a încheiat prin intonarea de către toți cei prezenți a unui cântec „Mulți ani trăiască!”

Diacon dr. Teodor Savu

Gînduri la aniversarea „Telegrafului Român”

Calendarul istoriei presei române din Transilvania a înregistrat recent o zi de mare sărbătoare: aniversarea a 125 de ani de apariție neîntreruptă a publicației sibiene „Telegraful Român”. Evenimentul nu putea fi trecut cu vederea nici chiar în țările cu tradiții gazetărești cu mult mai vechi decît ale noastre. La noi, unde istoria presei abia acum se pregătește să treacă peste pragul unui secol și jumătate de existență, această aniversare vădește însă semnificații cu mult mai adînci.

Prima dintre ele este legată de însăși durata de apariție a „Telegrafului Român”. Din cei 148 de ani de existență a presei noastre naționale, gazeta sibiiană a parcurs 125, fiind astăzi publicația românească cu cea mai mare longevitate și singura publicație care, cu excepția primelor două decenii din toată istoria presei noastre, și-a desfășurat activitatea pe întregul parcurs al acestui secol și jumătate.

Dacă ne gîndim la multele și marile evenimente, pe care istoria noastră națională le-a înregistrat în această perioadă, semnificația apariției „Telegrafului Român” devine și mai adîncă. În mod practic el a fost martor la toate evenimentele majore ale istoriei noastre moderne. Însăși apariția sa este legată de unul dintre aceste evenimente, de revoluția de la 1848. Pentru că, atunci cînd mitropolitul Andrei Șaguna citorește această gazetă, el o face sub impulsul unor mari imperative naționale. Apariția ei se înscrie într-un fel în programul pașoptist, în care își au rădăcinile multe dintre instituțiile culturale și politice ale secolului trecut.

În perioada cînd Șaguna făcea primele demersuri pentru înființarea „Telegrafului Român”, pririle lui ținteau cu mult mai departe. Aradul posedă mărturii documentare care ne relatează că încă în anul 1849 marele ierarh din Sibiu îi sugera episcopului arădan de pe atunci, Gherasim Raț, să inițieze și el publicarea unei foi românești la Arad, sau Timișoara, prin care să se promoveze interesele poporului român. De această necesitate de promovare a intereselor poporului român a fost determinată și apariția „Telegrafului Român”. În 1853, cînd gazeta își trimitea primul număr în toate părțile Transilvaniei, la orizontul istoriei noastre se conturau zorile unei noi epoci, a unei epoci în care interesele majore ale poporului român treceau de acum în primul plan al realităților istorice. Cei 125 de ani de existență ai „Telegrafului Român” au fost în realitate anii de zidire și de rezidire a României moderne, a ideii de stat și de naționalitate, anii de împlinire a marilor idealuri pe care poporul le-a avut, ca pe un

steag înalt, în fața sa și pe care le-a purtat în inima sa secole de-a rîndul.

Nu intenționăm să facem aici un istoric al gazetei; numărul său festiv, datat din 1—15 ianuarie 1978, ne demonstrează magistral, sub semnatul ilustre ale unora dintre cei mai distinși colaboratori și susținători de astăzi ai „Telegrafului Român”, ce a însemnat ea în viața culturală și social-politică a Transilvaniei. Dar pentru a putea desprinde întreaga semnificație a acestor îndelungați ani de viață, nu putem renunța la enumerarea cîtorva dintre nenumăratele evenimente la care „Telegraful Român” a fost martor și pe care le-a consemnat de-a lungul anilor în paginile sale.

Răsfoind filele îngălbenite de vreme ale colecției sale, se derulează din pagini evenimente epocale, care vor rămîne înscrise pentru totdeauna, în chenar de lumină, în istoria poporului nostru: Unirea Principatelor, înființarea Astrei, a Academiei Române, a Asociației Naționale arădane, Tribunei din Sibiu și multe altele se oglindesc în „Telegraful Român”. În paginile lui a vibrat durerea și bucuria din anii de răscruce ai războiului de independență, cînd pe cîmpurile de luptă de la Plevna și Grivița vitejia ostașilor români a ctitorit zori noi pentru destinele acestui popor. În paginile gazetei a vibrat decenii de-a rîndul patetica epopee a luptei de afirmare națională, a luptei pentru apărarea limbii, școlii și ființei naționale, în anii grei, premergători Unirii de la 1918. A participat la praznicul măreț din cetatea lui Mihai Viteazul, unde s-a împlinit visul de veacuri al tuturor românilor: înfăptuirea statului național unitar român. A trăit durerea sfîrtecării pe roată a Transilvaniei în anul 1940 și apoi bucuria eliberării din august 1944 și anii impetuoși, care au urmat, cînd s-a făcut o nouă începătură de destin românesc și s-a ctitorit o nouă istorie mai bună și mai dreaptă...

Desigur, răsfoind gazetele vremii vom găsi și în ele consemnate toate aceste evenimente. Dar nicăieri nu le vom putea afla pe toate în paginile unei singure publicații, așa cum ni le oferă „Telegraful Român”.

Iată, deci, semnificația cea mare a acestei aniversări și a acestei dăinuiri prin vreme. Este semnificația prezenței în arena palpitantă a istoriei. Este semnificația luptei. Este semnificația participării la realizarea idealului și a visului împlinit. A idealurilor și visurilor unui popor întreg, care a știut în toate etapele istoriei sale să-și apere cu demnitate „sărăcia și nevoile și neamul”.

† VISARION

Episcopul Aradului și Hunedoarei

Prima școală românească

Inceputuri. Sub egida străvechii biserici voievodale „Sf. Nicolae” din Scheii Brașovului, cu multe veacuri în urmă a luat ființă o școală românească în cadrul unei populații existente aici încă în perioada geto-dacă, populație ce avea să evolueze firesc pe fiecare treaptă istorică și să-și înscrie biografia ei socială în contextul permanentelor legături cu Muntenia și Moldova — „frații de peste munți”.

Dacă biserica „Sf. Nicolae”, dată fiind importanța ei deosebită ca citadelă de rezistență ortodoxă, a cunoscut numeroase preocupări de cronologizare făcute de preoții slujitori ai ei, școala românească, de sub egida bisericii, a fost vitregită întrucîtva de atenția cronicilor și documentelor de epocă, fapt ce a determinat interpretări

nu totdeauna în spiritul adevărului istoric. Lucrările de specialitate datează diferit începuturile acestei școli: anul 1597, stabilit de A. A. Mureșanu (v. „Clădirea școlii românești din Brașov în anul 1597”, în „Anuarul IV al Institutului de istorie națională”, Cluj, p. 195—227, sau 1495, stabilit de Andrei Bîrseanu (V. „Istoria Școalelor centrale gr. or. din Brașov”, Brașov, 1902) și cu ezitări și fără trimiteri bibliografice, anul 1399 anunțat de Nicolae Sulică (v. „Cea mai veche școală românească din cuprinsul României întregite”, Tîrgu Mureș, 1937).

Cunoscută fiind soarta documentelor noastre vechi, supuse permanent vitregiilor de tot felul și uneori păstrate (mai ales în cetățile transilvănene) în mîini care n-aveau nici un interes să le mențină, nu ne surprinde că, pentru perioada de

(Continuare în pag. a 3-a)

Păstorul cel bun

Între dumnezeieștile cuvinte lăsate nouă de Mîntuitorul Hristos în paginile Sf. Evanghelii care, ca un far puternic, prin scapările lor de lumină trebuie să fie sprijin și mîngiere pentru fiecare preot, sînt cuvintele în care aflăm admirabila asemănare pe care o face Mîntuitorul în Evanghelia Sf. Ioan, cap. 10, v. 1—15 și în care se aseamănă pe Sine cu păstorul cel bun: „Adevărat, adevărat zic vouă: Cel ce nu intră pe ușă, în staulul oilor, ci sare pe aiurea, acela este fur și tîlhar. Iar cel ce intră prin ușă este păstorul oilor. Acestuia, portarul îi deschide și oile ascultă de glasul lui, și oile sale le cheamă pe nume și le mîină afară. Și cînd le scoate afară pe toate ale sale, merge înaintea lor, și oile merg după el, căci cunosc glasul lui. Iar după un străin, ele nu vor merge ci vor fugi de la el, pentru că nu cunosc glasul străinilor... Adevărat, adevărat zic vouă: Eu sînt ușa oilor... Eu sînt ușa: de va intra cineva prin Mine, se va mîntui; și va intra și va ieși și pășune va afla. Furul nu vine decît să fure și să junghie și să piardă. Eu am venit ca viața să aibă și din belșug să aibă. Eu sînt păstorul cel bun. Păstorul cel bun își pune viața pentru oile sale. Iar cel plătit și cel care nu este păstor, și ale cărui oi nu sînt ale lui, vede lupul venind și lasă oile și fuge; și lupul le răpește și le risipește. Dar cel plătit fuge, pentru că este plătit și nu are grijă de oi. Eu sînt păstorul cel bun și cunosc pe ale mele și ale mele mă cunosc pe Mine. Precum mă cunoaște Tatăl și Eu cunosc pe Tatăl. Și viața Mea o pun pentru oi. Am și alte oi, care nu sînt din staulul acesta. Și pe acelea trebuie să le aduc, și vor auzi glasul Meu și va fi o turmă și un păstor.”

Aceste cuvinte ale lui Iisus sînt cuvinte dumnezeiești și sfinte, ele reîmprospătează zi de zi și săptămîna de săptămîna viața și îndatoririle preotului, lumina lor e fulgerătoare și întineric nu le va cuprinde niciodată.

Tabloul acesta pe care ni-l prezintă Sf. Ioan e atît de viu, atît de sugestiv, atît de impresionant și cutremurător încît e imposibil să nu faci să se cutremure și să vibreze puternic inima fiecărui păstor de suflete. Nimeni nu are mai multă lipsă de sprijin și mîngiere decît preotul.

Cîtă căldură dumnezeiască în aceste cuvinte ale Mîntuitorului care se dă drept model și chip al oricărei păstoririi: „Eu sînt păstorul cel bun și cunosc pe ale Mele și ale Mele mă cunosc pe Mine”. Mîntuitorul Hristos cu chipul senin și blînd, cu cuvintele pline de dulceață își conduce turma. Nu le poruncește oilor să-l urmeze, ci le cheamă, le învață să-l urmeze și oile se însuflețesc de glasul lui și merg după Dînsul cu toată încrederea.

Mai mult decît atîta: El trebuie să caute oile cele pierdute, să alerge după ele, să străbată munți stîncosi, să treacă peste dealuri, văi și cîmpii ca să afle oile care s-au depărtat de turmă. Pe cele rătăcite să le întorcă, pe cele bolnave să le vindece, pe cele neputincioase să le ia pe umerii săi cu o iubire plină de căldură și să le ducă la pășunea cea mai bogată și mai hrănitoare. Și dacă s-ar întîmpla ca lupi răpitori să intre în staulul oilor e gata să-și dea viața pentru turma sa.

Cîtă dragoste în inima acestui Dumnezeiesc Păstor, păstorul cel bun, care și atunci cînd a fost biciuit și batjocorit, cînd a fost răstignit, cu fața senină și cu cuvinte pline de dulceață n-a căutat altceva decît să adune și să apere turma risipită.

Slujba de păstori adevărați și buni a fost transmisă de Mîntuitorul Sf. Apostoli, care cu rugăciunea lor, cu învățătura lor, cu pilda vieții lor au înfruntat primejdii și ostenele necruțînd nici viața pentru turma care le-a fost încredințată. Cît de mult se bucură Sf. Pavel de dragostea Corintenilor, cînd le zice: „Faceți-ne loc în inimile voastre! Nu o spun spre osîndirea voastră, căci v-am spus înainte că sînteți în inimile noastre ca împreună să murim și împreună să trăim” (II Cor. 7, 3).

Împlinirea oficiului de păstor a fost transmisă apoi episcopilor și preoților. Fiecare preot trebuie să fie — după chipul lui Hristos — un bun păstor de suflete. Hristos îl cheamă din chivot pe fiecare preot, îl cheamă să înțeleagă rostul dumnezeieștii Sale lucrări de apostolat, îl cheamă să fie un păstor bun și vrednic, cu inimă cutezătoare pentru binele și înălțarea Bisericii și a neamului.

Preot bun va fi acela care de rugăciune va lega toate nădejile sale. Cuvîntul mîntuitor pe care l-a semănat nu va rodi în sufletele păstorilor fără rugăciune. Preotul va trebui să se roage cu smerenie, cu statornicie, cu încredere. Un sfînt

zicea că preotul care nu se roagă e ca ostașul fără armă.

Păstor bun va fi acela care va căuta să strălucească prin podoaba virtuților știind bine că viața lui trebuie să fie Evanghelia trăită. Sufletul lui să strălucească în mijlocul păcătoșeniei vieții omenești așa cum strălucește diamantul luminat de razele soarelui.

Păstor bun va fi acela care își iubește cu tot sufletul, cu toată puterea lui, turma care i-a fost încredințată. În atitudinea păstorului se verifică profunzimea sentimentelor de dragoste, de milă, de ajutor, pe care le are față de credincioși. Trebuie să se facă tuturor toate, căci numai așa va împlini legea lui Hristos. Devotamentul, rîvna, jertfa trebuie să caracterizeze pe fiecare păstor de suflete.

Păstor bun este acela care nu spune numai cu gura cuvintele pe care le rostește de atîtea ori la Sf. Liturghie: „Pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm”, ci le poartă și în inimă, în sufletul său și trăiește înțelesul lor.

Un asemenea preot își va da seama că misiunea preotului creștin are punctul ei culminant în cadrul activității de liturghisitor sau săvîrșitor al actelor sfinte, a sfintelor slujbe: Liturghia, Sfintele Taine, Laudele și ierurgiile. Va înțelege că această misiune este mai presus decît slujirea îngerilor fiindcă el poartă în mîinile sale umilite Trupul și Sângele Mîntuitorului, sfîntînd pe credincioși.

Preotul bun este acela care își dă seama că el are posibilitatea să învețe și să cunoască mijloacele harice prin care parohienii lui pot intra în comuniune cu Dumnezeu și că el însuși este un mijlocitor între Dumnezeu și oameni și săvîrșitor al jertfei celei fără de sânge. Preotul bun pătruns de responsabilitatea și de sublimitatea acestor misiuni, va fi smerit, va liturghisi plin de emoție și stăpînit de evlavie, cu cea mai adîncă credincioșie. Un asemenea preot se va lăsa convins și va convinge la rîndul său pe credincioși că toate actele cultului nostru sînt lucrări sfinte, lăsate nouă de însuși Mîntuitorul Hristos.

Nimic nu înstrăinează mai mult pe credincioși de biserică decît indiferența preotului, slujbele săvîrșite cu grabă, fără demnitate, fără evlavie, fără o atitudine demnă și evlavioasă.

Păstor bun este acela care este lumină a lumii și sare a pămîntului în mijlocul credincioșilor, e far luminos, e împreună lucrător al lui Dumnezeu (I Cor. 3, 9) și ispravnic al tainelor Lui.

Sf. Petru îi îndeamnă pe preoții buni cu cu-

Subsemnata Puiu Magdalena Petruța, căsătorită Savarino, stabilită în Italia în orașul Parma Via Torelli nr. 31, în aceste cîteva cuvinte țin să vă mulțumesc pentru grija cu care îmi trimiteți și primesc publicația bisericească „Telegraful Român”.

Aștept sorocul primirii „Telegrafului Român” și citindu-l nu odată mă simt la Biserica mea, de care nu m-am despărțit, în țara leagănului copilăriei mele pe care nu am uitat-o, mă simt în casa părinților mei, cu care stau de vorbă de multe ori în dulcea limbă românească prin intermediul „Telegrafului Român”.

*

Vă mulțumesc foarte mult că ne scrieți numai lucruri bune și luminate, pentru folosința sufletelor noastre și pentru Patria noastră, să mun-cim cu credință și încredere.

(Ioan Pomană — Mavrodin, Teleorman)

vintele: „Păstoriți turma lui Dumnezeu, dată în paza voastră, cercetînd-o nu cu silnicie, ci cu voie bună, după Dumnezeu, nu pentru cîștig urît, ci din dragoste. Nu ca și cum ați fi stăpîni peste Biserici, ci pildă făcîndu-vă turmei” (I Petru 5, 2—3).

Alături de preoții buni mai sînt însă și preoți care nu-și mai cunosc îndatoririle lor preoțești, în sufletele lor nu mai rodesc virtuțile cele sfinte, au uitat de rugăciune, n-au rîvnă, nici bucurie, nici însuflețire pentru răspîndirea împărăției lui Dumnezeu. Asemenea preoți nu-și cunosc oile și oile nu-i cunosc pe ei. Asemenea preoți au uitat și de chemarea lor, cu ei scade numărul oilor în staul, în holda Bisericii cresc spinii și pâlămida tuturor patimilor, se înalță neghina și acopere sămînța cea bună.

O înfruntare aspră le face Domnul păstorilor nedemni prin gura proorocului Iezechiel, cînd zice: „Pe cele slabe nu le-ați întărit; oaia bolnavă n-ați lecut-o și pe cea rănită n-ați legat-o; pe cea rătăcită n-ați întors-o și pe cea pierdută n-ați căutat-o” (Iez. 34, 4).

Cei care au îmbrățișat misiunea sfîntă a preoției să cugete mereu la textul așezat în fruntea acestui articol și să mediteze adînc asupra îndatoririlor pe care le are de împlinit păstorul cel bun după pilda dată nouă de Mîntuitorul Hristos.

Numai preotul stăpînit de focul dragostei pentru Dumnezeu și pentru turma încredințată așa cum a fost Moise, așa cum a fost proorocul Ilie, așa cum a fost Sf. Ioan Botezătorul, poate mîngîia și întări și poate pași pe urmele lui Hristos.

Al. Moisiu

În preajma Sfintelor Paști

Cu Duminica vameșului și fariseului, peste care am trecut nu de mult, începe vremea de pregătire pentru Sfintele Paști, cînd vom cînta: „Ziua învierii și să ne luminăm cu prăznuirea și unii pe alții și să ne îmbrățișăm și să zicem fraților și celor ce ne urasc pe noi și să iertăm toate, pentru înviere, și așa să strigăm: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcînd și celor din morminte viață dăruindu-le.” Aceasta este chemarea pe care ne-o face sfînta Biserică, la Sfintele Paști: să prăznuim învierea lui Hristos cu iertare, cu iubire și cu frățietate. Să-i numim, să-i știm și să-i simțim „frați” și pe aceia dintre semenii noștri, care ne urasc pe noi.

Domnul nostru Iisus Hristos ne cheamă la iubire, la iubirea care sfîntește mintea și simțirea și înalță ființa și viața omenească.

La începutul pregătirii pentru Sfintele Paști, sfînta Biserică, prin rînduilele ei, ne arată cu ce anume trebuie să începem pregătirea și ce trebuie să avem în vedere în toată vremea silințelor noastre pentru o cît mai aleasă sărbătorire a „cele mai presus de lume înviere a lui Hristos-Dumnezeu”. În acest scop, în cea dintîi zi cu care începe pregătirea noastră pentru Sfintele Paști sfînta Biserică aduce în fața înțelegerii noastre acea parte din Sfînta Evanghelie, pe care o cunoaștem ca „Pilda Vameșului și Fariseului” (Luca 18, 10—14), pildă din care însuși Domnul nostru Iisus Hristos scoate învățătura că „oricine se înalță pe sine, se va smeri, iar cel ce se smerește pe sine, se va înalța” (Luca 18, 14).

Aducînd în fața conștiinței noastre, în cea dintîi zi de pregătire pentru Sfintele Paști, „Pilda cu Vameșul și Fariseul”, sfînta Biserică vrea să ne spună: Pe drumul ce vă stă în față, în strădaniile voastre de înaintare în urcușul duhovni-

cesc, nu pierdeți niciodată din vedere adevărul spus de Domnul Hristos, că „oricine se înalță pe sine se va smeri, și cel ce se smerește, se va înalța”, iar pentru a înțelege cît mai bine acest adevăr, gîndiți-vă mereu, acum și pururea, la „Pilda cu Vameșul și Fariseul” și urmați vameșului, care s-a smerit și de aceea „s-a coborît mai îndreptat la casa sa”.

Din această pildă învățăm că adevărata viață după voia lui Dumnezeu, viața cea sfîntă trebuie să fie străbătută de smerenie, de modestie, căci numai cei smeriți primesc har de la Dumnezeu; ea ne conduce la desăvîrșire, desăvîrșirea fiind, după învățătura Sf. Isaac Sirul „un adînc de smerenie”. De aici înțelegem că fără smerenie nu este cu putință să ducă cineva o viață așa cum o vrea Dumnezeu.

Dar ce este smerenia? Vorbind și scriind despre smerenie, iubitorii de Dumnezeu scot la arătare diferitele chipuri ale smereniei, felurile roade ale ei.

Sfîntul Ioan Sinaitul, cel ce a scris Scara, spune despre „smerita cugetare” că este „înaltă” și că este „dezrădăcinătoare a patimilor”. De la cugetarea smerită, străduitorul ajunge la smerenia cea întru simțire, care schimbă la înfățișare întreg sufletul omenească și îl face după chipul Domnului Hristos, cel „blînd și smerit cu inima”.

De altfel, Domnul Hristos ne și face chemarea să ne asemănăm Lui, cel „blînd și smerit cu inima”, spunînd: „Învățați de la mine, că sînt blînd și smerit cu inima, și veți găsi odihnă sufletelor voastre” (Matei 11, 29). Și e firesc să fie așa, de vreme ce smerenia este „dezrădăcinătoarea patimilor”. Este știut că acolo unde este nepătimirea, adică „lipsa de patimi”, acolo este pace, pacea lăuntrică, fiind după învățătura sfîntului Marcu Ascetul, „lipsa patimilor”. La fel învață și cuviosul Pimen, de la care ne-a rămas cuvîntul:

(Continuare în pag. 4)

INFORMAȚII

● În ziua de 26 decembrie 1977, la reședința episcopală din Arad a venit în vizită dr. Iosif Constantin Drăgan, distins cu titlu de Mare Arhont al Patriarhiei ortodoxe ecumenice a Constantinopolului.

Domnia Sa a participat la serviciul divin de la catedrala episcopală și, la invitația P.S. Episcop Visarion, a luat masa la reședința episcopală.

Oaspetele s-a întreținut cu P.S. Episcop într-o ambianță cordială.

● Duminică, 8 ianuarie 1978, P.S. Episcop Vasile al Oradei a săvârșit Sf. Liturghie în biserica parohială din cartierul Ioșia al Oradei (preoți Gr. Buciuman și I. Popa), unde a ținut un ziditor cuvânt de învățătură, îndemnând pe credincioși să muncească și în noul an cu rîvnă sportivă pentru mărirea prestigiului țării și Bisericii noastre strămoșești în lume.

● Duminică, 8 ianuarie 1978, P.S. arhiereu-vice Gherasim Hunedoreanu a săvârșit, din încredințarea P.S. Episcop Visarion al Aradului, Sf. Liturghie în catedrala din Lipova, unde timp de peste 300 ani (1408—1716) a fost reședința episcopală. În cadrul Sf. Liturghii C. diacon V. Anastasoaei a fost hirotonit preot pentru parohia Teliucul Inferior (prot. Deva).

La sfîrșitul Sf. Liturghii, P.C. prot. V. Pereteatcu a făcut un istoric al bisericii, vechi de cîteva sute de ani, al parohiei cu trecutul său bogat în fapte semnificative pentru istoria Bisericii.

În cuvîntarea rostită, P.S. arhiereu-vice Gherasim a îndemnat credincioșii la unitate de credință, la dragoste față de țară și Biserica străbună.

● Duminică, 15 ianuarie 1978, P.S. Episcop Vasile al Oradei a săvârșit Sf. Liturghie la biserica din Olosig—Oradea (pr. A. Muset), în cadrul căreia la hirotonit într-un preot pe tânărul licențiat în Teologie, Vasile Coltan, pentru parohia Vetiș (Satu Mare).

În cuvîntul de învățătură, P.S. Sa a făcut stăruitoare îndemnuri celor de față ca noul an în care am intrat să fie un fericit prilej de a ne arăta virtuțile creatoare prin realizări tot mai folositoare Patriei și Bisericii strămoșești.

● Duminică, 22 ianuarie 1978, P.S. Episcop Vasile a săvârșit Sf. Liturghie în biserica parohială din centrul protopesc Marghita (preoți P. Plumbaș și V. Chiroșcă), jud. Bihor, răspunsurile fiind date de credincioși și de corul mixt al bisericii din parohia Chiribiș.

În bogatul cuvînt de învățătură rostit, P.S. Sa a apreciat progresul făcut în ultimii ani în viața religioasă-morală și cetățenească a credincioșilor din orașul Marghita, arătându-și dorința ca aceasta să propășească și mai mult.

De asemenea, și-a exprimat bucuria că la Sf. Liturghie au asistat și preoții romano-catolic și reformat din localitate, fiind aceasta o formă de manifestare a ecumenismului local, îndemnîndu-i pe credincioșii noștri să trăiască în relații de bună înțelegere cu cei ai celorlalte culte.

Tot cu acest prilej, s-a făcut și slujba de binecuvîntare a noii case parohiale, destinată ca locuință pentru preotul din al doilea post de paroh.

● În 17 ianuarie 1978, s-a ținut, sub președinția P.S. Episcop Vasile, înfrîntă conferință administrativă pe anul 1978 cu protopopii din Eparhia Oradei și cu cadrele de conducere de la Centrul eparhial.

S-a analizat, pe protopopiate, activitatea religioasă-morală, administrativă și gospodărească depusă de preoți și de corporațiile parohiale în anul 1977 și — în lumina indicațiilor date de P.S. Sa — s-au examinat posibilitățile și modalitățile de desfășurare a unei munci pastorale cu roade și mai bune și mai bogate în noul an în care am intrat.

● Simbăta, 28 ianuarie 1978, la reședința mitropolitană din Sibiu a avut loc consfătuirea trimestrială de lucru cu P.C. protopopi, cadrele de conducere de la Centrul arhi-episcopesc, Institutul Teologic Universitar din Sibiu și Mănăstirea Brâncoveanu.

Consfătuirea s-a desfășurat sub conducerea I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului și s-a analizat activitatea pastoral-duhovnicească și gospodărească din trim. IV 1977, trăgîndu-se totodată concluzii pentru o mai rodnică lucrare în viitor.

A reieșit și de data aceasta necesitatea unei mai intense activități de teren, ca și buna cunoaștere a parohiilor, cunoașterea a credincioșilor, prezența activă în parohie a preoților, sancționarea cazurilor de indisciplină, sprijinirea lucrărilor de interes obștești etc.

● Ziua de 3 decembrie 1977 a fost dedicată ședinței Consiliului Eparhial la Eparhia Alba Iuliei, în care au fost prezentate dările de seamă (rapoartele generale) ale celor trei secții, administrativ bisericească, culturală și economică de față fiind reprezentantul Departamentului Cultelor.

A doua zi s-au desfășurat în plen lucrările Adunării Eparhiale fiind de față aceiași reprezentanți ai județelor Alba, Mureș și Harghita, precum și alți invitați clerici și mireni.

După cuvîntul de deschidere rostit de P.S. Episcop Emilian s-au dat citire telegramelor trimise din plen conducerii superioare bisericești precum și conducerii superioare de Stat. S-a trecut la citirea rapoartelor celor trei secții și s-a luat cuvîntul de către deputați clerici și mireni și alți invitați care au scos în relief activitatea Eparhiei în frunte cu P.S. Episcop Emilian, în cei doi ani de activitate.

Au luat cuvîntul reprezentantul Departamentului Cultelor, care a relatat aspecte din trecutul istoric și cultural al Alba Iuliei, subliniind în continuare problemele care trebuie să stea în atenția Centrului Eparhial.

P.S. Episcop Emilian a încheiat apoi cu mulțumiri conducerii bisericești precum și conducerii de Stat, în frunte cu Președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu. Cu aceasta s-a încheiat Adunarea Eparhială.

A urmat apoi agapa la care au luat cuvîntul mai mulți membri ai Adunării, preoți și mireni, care au apreciat activitatea Eparhiei, a celor trei secții.

● În dorința de a revedea pe studenții teologi ai Eparhiei de Alba Iulia înainte de a pleca în vacanță de Crăciun, în ziua de 16 decembrie 1977, P.S. Episcop Emilian al Alba Iuliei, însoțit de secretarul eparhial Pr. Petru Pleșa, a avut o înfrîntă cu studenții Eparhiei de Alba Iulia, fiind de față P.C. pr. prof. Dr. Grigorie Marcu, care a prezentat P.S. Sale pe studenți.

Sărbătorirea Telegrafului Român

Publicații de frunte din țara noastră: *Scinteia*, nr. 11005 din 7 ianuarie 1978, *România Liberă*, nr. 10326 din 6 ianuarie 1978, *Tribuna României*, nr. 125 din 15 ianuarie 1978, *Săptămîna* din 23 decembrie 1977, *Tribuna Sibiului* ș.a. au încreștat, elogios, marele eveniment din viața gazetei noastre, împlinirea a 125 ani de apariție neînteruptă. Pentru cinstirea ce i-au făcut-o, Telegraful Român le mulțumește în chip călduros, cu dragoste și recunoștință.

Evenimentul a fost sărbătorit la Centrul mitropolitan din Sibiu, Duminică, 22 ianuarie 1978, după Sf. Liturghie, printr-un reușit program desfășurat în aula Institutului nostru Teologic, în prezența I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului cu însoțitorii, a corpului profesoral, a studenților teologi și a altor invitați.

Cuvîntul de deschidere a fost rostit de P.C. rector Grigorie Marcu.

Corul studenților teologi, condus de P.C. prof. I. Popescu, a interpretat apoi compoziția bisericească „Taina creștinătății”.

În continuare, P.C. prof. M. Păcurariu a susținut conferința: „125 de ani de apariție neînteruptă a Telegrafului Român.”

Prima școală românească

(Urmare din pag. 1)

Început a școlii, documentele sînt sporadice și incomplete, necesitînd profunde investigații și de-liberări logice pentru elucidarea adevărurilor istorice.

Considerăm că este necesar ca, pe baza bogatului tezaur documentar concentrat în arhiva istorică a bisericii „Sf. Nicolae” și prin respectarea zisei cronicarului Costin, că „toate lucrurile dacă se încep a spune din începutul său, mai lesne se înțeleg”, să încercăm elucidarea acestor probleme pentru a dovedi semnificația focarului de cultură care s-a format aici prin contribuția preoților-cărturari și a dascălilor școlii.

Școala „schismaticilor” de la anul 1399. O referire asupra școlii românești din Scheii Brașovului face bula papală a lui Bonifaciu al IX-lea din 15 decembrie 1399, emisă pentru „schismaticii” (infideles) din Schei pentru a-i converti la catolicism.

În momentul în care se emitea o bulă papală pentru atragerea românilor la catolicism, nu se poate concepe că nu exista un sistem de învățămînt ortodox, care prin poziție și importanță contracara această încercare de convertire. Odată ce se emite o bulă papală, ca aceea a lui Bonifaciu al IX-lea, nu ne îndoim că exista o școală de predică prin care masele erau conștientizate și familiarizate cu conținutul credinței strămoșești și în acest context se scriu și cărțile de predică, ca prime texte pe teritoriul patriei noastre. O consecință directă o constituie un manuscris din secolul al XII-lea, recent descoperit în arhiva istorică a bisericii, conținînd un fragment din omiliile Sf. Ioan Gură de Aur, care cu siguranță a putut fi folosit ca manual în cadrul școlii de predică.

Dacă privim retrospectiv manuscrisele vechi slavone din arhiva istorică a bisericii, cît și pe cele care s-au pierdut, dar menționate în catastifele vechi, observăm o evidentă expresie numerică a cărților de morală. Și în acest context pu-

împărțind vîrsta „Telegrafului Român” în trei perioade, P.C. Sa a făcut o bogată analiză a cuprinsului Telegrafului Român, cu sublinierea a ceea ce a însemnat această publicație pentru poporul român, a ceea ce a însemnat și înseamnă ea pentru viața Bisericii noastre.

A fost interpretată compoziția corală „Limba noastră”, versuri de pr. Alex. Mateevici, muzica de Al. Cristea, după care stud. teolog din anul IV, L. Jebelean, a citit textul: „Ne cheamă Alba Iulia”, apărut în Telegraful Român din 1918.

A luat apoi cuvîntul I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, care a mulțumit organizatorilor acestei festivități, reliefînd totodată unele aspecte din lucrarea Telegrafului Român, „născut din nevoile poporului român și stînd în slujba acestora”.

În încheiere s-a intonat Imnul de Stat al Republicii Socialiste România.

O expoziție, organizată în holul bibliotecii mitropolitane din Sibiu de către P.C. prof. M. Păcurariu și P.C. pr. V. Bunea, directorul bibliotecii, a fost închinată de asemenea jubileului Telegrafului Român, expoziția bucurîndu-se de aprecierea vizitatorilor.

tem înțelege de ce, mai tîrziu, popa Bratu (1559) traduce „Apostolul” și „Omiliile lui Ioan Hristostomul” în limba română, iar prima carte a lui Coresi este „Catehismul”, ele trăgîndu-și seva din școala de predică care putea exista în Scheii Brașovului în secolul XII, odată ce prin concurs de împrejurări favorabile ni s-a păstrat pînă azi un exemplar din „Omiliile”.

Existînd la Brașov o școală orășenească catolică, de unde la 1388 este recrutat Teodoric ca „rector” al școlii orășenești de la Baia Mare, nu putem să concepem că nu exista o școală similară și pentru românii ortodocși din Scheii Brașovului și împrejurimi, menită să suplinească două necesități importante: menținerea credinței strămoșești și formarea de cadre pentru legături comerciale și culturale cu Muntenia și Moldova. Grație acestei formații intelectuale, magistratul și domni de peste muniți își formează o predilecție din a recruta cadre din Scheii Brașovului: „Poate să socotească fieștecine — spune Cronica lui Radu Duma — precum au fost sașii (oficialitățile Brașovului) către ticăloșii (săracii) scheai, avîndu-i la cînte și dragoste pentru multe lucruri bune ce aveau de la scheai, că unde era ca să trîmîță cu vreo solie, tot din Scheai trimitea și cînd avea Sfatul nescăia greutăți trimitea de aducea pe protopopul și cu doi jurați la Sfat și se sfătuia.” Și într-adevăr protopopul bisericii îndeplinea și funcția de „logofăt la Cetate”, formînd o secție a limbii române în cancelaria latină a judeului brașovean și în acest context trebuie înțeleasă și scrisoarea lui Neacșu de la 1521.

Pe de altă parte, documentele păstrate sub vitregia timpurilor mărturisesc chemările domnilor de peste muniți, adresate preoților-cărturari din Scheii Brașovului: popa Coman, popa Costea, popa Oprea etc., chemați de Vlad Călugărul, Laioț Basarab ș.a. Recrutarea lor nu poate constitui decît o consecință a cunoașterii limbii slavone pentru corespondența diplomatică cu Balcanii, a limbii latine pentru corespondența cu Apusul, a limbii germane pentru patriciatul local, a limbii grecești folosită în legăturile comerciale cu Levantul, dar mai ales a limbii române pentru legăturile cu domni români.

Prof. V. Oltean

P.S. Sa a rostit un cuvînt în care a dat îndrumări studenților pentru formarea lor ca preoți și pentru îndeletnicirea lor din timpul vacanței; de a fi alături de preoți în parohie, de a-și face un repertoriu cu colinde tradiționale, priceștne și cîte o predică pe care să le prezinte Centrului eparhial.

Pe linia preocupărilor muzicale, fiind de față și P.C. diac. I. Popescu, au fost îndrumați să pună un mare accent pe cîntare, căci ei, viitorii preoți, sînt chemați să întărească și să promoveze cîntarea în comun în rîndul credincioșilor. P.S. Sa le-a promis și trimis studenților cîte un calendar.

● Potrivit tradițiilor străbune și-n acest an P.S. Episcop Emilian, de Sf. Sărbători ale Crăciunului a rînduit să se facă serbarea Pomului de Crăciun în ziua de 23 decembrie 1977.

După un scurt cuvînt rostit de P.C. cons. Toma Păunescu, în care a arătat importanța colindelor, P.S. Episcop Emilian și-a exprimat simțămîntele părințești față de toți insistînd pentru păstrarea tradițiilor strămoșești. După recitarea a două poezii, P.S. Sa le-a împărțit tuturor daruri, împreună cu arhieriei binecuvîntări și urări de a petrece Sf. Sărbători ale Nașterii Domnului, Anului Nou și Bobotezei, cu pace, sănătate și fericire.

● P.S. Episcop Emilian a primit cu bucurie chemarea preoților și credincioșilor din Blaj pentru a sărbători împreună prima zi de Crăciun în marea familie a credincioșilor din Eparhie, slujind Sf. Liturghie arhierească.

Cu acest prilej, după cuvîntul de învățătură al P.S. Sale, presărat cu colinde cîntate de preoți și credincioși, P.S. Episcop Emilian a împărțit membrilor consiliului parohial și coralei cărți de rugăciune, Îndreptarul ortodox, calendare și felicitări, fiind o atmosferă de înaltă trăire duhovnicească a tradițiilor legate de Nașterea Domnului. Tot cu această ocazie i s-a acordat o distincție bisericească pr. Ion Cărpinișan.

În aceeași zi, seara, P.S. Episcop Emilian a fost chemat de preoții și credincioșii din eparhia Ocna Mureș, ca împreună, episcop, clerici și credincioși, să se împărtășească de marele Praznic al Nașterii Domnului, în cadrul Vecerniei și Litiei săvîrșite aici.

După Vecernie a vorbit P.C. pr. Ioan Găban, prezentînd o dare de seamă a lucrărilor din parohie.

A luat cuvîntul P.S. Episcop Emilian, care în cuvîntul său a arătat rostul unității de credință, care aduce roade în viața de toate zilele și apreciînd vrednicia și strădanile C.

(Continuare în pag. 4)

Prin muzeele și colecțiile de icoane din Arhiepiscopia Sibiului

Muzeul cuprinde într-un spațiu restrâns multă istorie. În muzeu vedem dar mai ales înțelegem. Vedem concentrate ale culturii și civilizației și înțelegem coordonatele diferitelor etape istorice.

Prin bogăția de istorie pe care o expune, muzeul se aseamănă doar sărbătorilor. Și sărbătorile înseamnă multă istorie: în ele se repetă începuturi, evenimente cruciale. Fiecare din noi avem sărbătorile noastre proprii, pentru că avem istoria noastră proprie. Ca și sărbătorile, muzeele ne primesc mai ales în mod spiritual.

Această asemănare nu ne aparține, ea a fost intuită pe marginea unei însemnări a unui grup de turiști olandezi, condus de Dr. W. Theunissen, profesor de filozofie și bizantinologie, pe Cartea de aur a Colecției de icoane pe sticlă de la Sibiel: „Cu mare plăcere am venit în satul Dv. tot respectul nostru și felicitări pentru grija cu care ați strâns și păstrat comorile culturii românești. Și ce sărbătoare a însemnat pentru noi, de a asculta slujba religioasă și cîntecele bisericești, precum și frumoasele cuvinte adresate nouă de preot.”

Ca și alte Eparhii din țara noastră, bogată în istorie, și Arhiepiscopia Sibiului oferă privirii și înțelegerii forme și fapte ale trecutului bisericesc și național în mai multe muzee și colecții de icoane. Ca și în ceilalți ani și în anul abia trecut, 1977, aceste ocazii de sărbătoare, au fost vizitate de mulți turiști români și străini. Vom menționa câteva cifre și vom transcrie din Cărțile de aur, pentru a sublinia bogăția acestora și îmbogățirea lor din comorile noastre naționale.

Biserica „Sf. Nicolae” și Muzeul din Șcheii Brașovului au fost vizitate în cursul anului 1977 de peste 50.000 de persoane, dintre care 19.000 străini, din mai multe țări. Iată cu ce cuvinte își lasă numele în Cartea de aur, Addon Bakar, președintele Centrului de seismologie din Iran: „Delegația mea a fost atrasă de acest muzeu al poporului care a luptat pentru păstrarea originii și unității sale naționale de multă vreme în condiții dificile. Noi simțim foarte mulțumiți că am avut posibilitatea să vizităm acest templu cultural, în care am aflat legăturile poporului român cu toate popoarele lumii.” O delegație oficială din R.D.G. scrie: „Acest muzeu se compune din importante și nemuritoare imagini ale măreției culturii și îndepărtatelor tradiții ale poporului român. Noi am fost încântați de legăturile cu poporul nostru de-a lungul veacurilor.” Redactorul șef al unui ziar oficial din Cuba, Alina Martensen, scrie: „Profund impresionat cum poporul român și-a putut conserva rezervele sale culturale și maniera în care și-a realizat idealul de unitate națională în acest loc de extraordinară documentare, imperativ al propriei sale istorii. Acest centru cultural constituie un monument al patriotismului românilor în lupta energetică pentru realizarea idealurilor culturale.” Ministrul minelor și geologiei din rep. Burundi, scria în Cartea de aur a bisericii Sf. Nicolae: „Cuvîntul de ordine al acestei biserici este pacea și înțelegerea pe acest pămînt. Eu sînt fericit de acest cuvînt de ordine. Trăiască frăția în lume!” „Grupul de turiști americani Bungalow—Travel — redăm din menționata carte — am fost foarte plăcuți impresionați de monumentul istoric vizitat, de lăcașul sfînt al credincioșilor din Brașov.” O delegație a Consiliului Culturii din Bulgaria: „Am văzut cu mare interes muzeul primei școli românești din Șcheii Brașovului, prima școală înființată în Transilvania în sec. al XIV-lea. Sînt mîndru că Petre Beron a tipărit aici primul abecedar bulgar. Școala este o mîndrie a românilor și un factor al educației naționale.” „Am intrat în acest muzeu cu cel mai curat cuget românesc, știind că voi găsi aici marele suflet al românilor pămîntului transilvan. Sînt mîndru că sînt român, sînt fericit că sînt liber s-o spun — semnează dramaturgul Dan Terchilă și poetul Ion Iordache. O delegație bancară din Anglia scrie: „Această vizită la prima școală românească ne-a inspirat o deosebită admirație. Ea constituie un important centru cultural pentru întreaga Romînie.”

Și Mănăstirea Brâncoveanu, de la Simbăta de Sus, și-a avut, ca și în ceilalți ani, vizitatori, peste 45.000, dintre care 20.000 străini. Și poate că cifrele spun puțin de frumusețea acestei așezări și de multa istorie care s-a scris pe aceste locuri. Umbra marelui voievod și martir Brâncoveanu lasă peste înserarea coborîndă de pe crestele munților Făgăraș atîta liniște, pace și mîndrie.

Biserica, monument istoric, și Colecția de icoane pe sticlă de la Sibiel au fost vizitate de peste 5.350 persoane, dintre care 2.400 străini, din peste 20 țări: Anglia, Austria, Belgia, Canada, Cehoslovacia, Danemarca, Elveția, Filipine, Franța, Grecia, Israel, Iugoslavia, Italia, Olanda, Polonia, R.F.G., R.D.G., Suedia, Spania, S.U.A., Ungaria, U.R.S.S., Bulgaria ș.a.

Un grup din R.F.G. scria în Cartea de Aur: „Este o colecție de icoane foarte expresivă. Prin ea se deschide o privire în vechea artă românească a picturii pe sticlă.” Un grup din Grecia: „E plăcut să vezi că arta poporului e atît de respectată și continuată.” O delegație din California, abia stăpînindu-și emoția, scrie: „Fantastice icoane! Minunat popor!” „Grupul francez Transtours — desprindem din menționata carte — este aproape mut de admirație față de bogăția colecției, frumusețea acestei opere, dar mai ales față de geniul artistic românesc, față de conștiința puternică a

poporului... Nu pot exprima ceea ce simt, privind o minune atît de mare.” O ziaristă din Filipine: „Sper și am credință, că mulți mai mulți oameni din întreaga lume vor veni la Sibiel, nu numai ca să vadă icoanele dar ca să și simtă sufletul bun al oamenilor. La mulți ani!” O cercetătoare din Paris scrie: „Venită din Paris pentru a studia obiceiurile populare ale regiunii Sibiului, am descoperit cu admirație acest muzeu extrem de bogat și de interesant, cu o artă populară necunoscută pentru francezi și totuși atît de luminoasă. Voi rămîne multă vreme impresionată de această vizită la Sibiel.” Prof. Heyer de la Facultatea de Teologie din Heidelberg, însoțit de I.P.S. Nicolae, Mitropolitul Ardealului, a scris: „Mulțumitor, cu Eminentă Sa Mitropolit și D-l Șebu, pentru a fi venit aici în acest original muzeu de icoane, scriu aceste rînduri...” I.P.S. Mitropolit Nicolae a scris: „Binecuvîntez lucrarea românească și frumusețea bisericii și a icoanelor care mărturisesc despre vechimea poporului nostru și despre spiritul creator, artistic, în Duhul lui Iisus Hristos, Domnul nostru, Mulțumiri pentru toți ostentorii acestui așezămînt.”

Multe alte bogate și expresive însemnări, aparținătoare unor personalități de seamă din țară și de peste hotare, încearcă să dea glas înaltelor simțiri ce cuprind sufletul, în mod sărbătorec, la vizitarea acestor muzee și colecții de icoane, între care se numără și Catedrala mitropolitană din Sibiu.

Ele îndeamnă la meditație asupra artei și istoriei poporului nostru și cheamă pe cei ce încă nu le-au văzut, la grabnică întîlnire. O întîlnire cu sufletul poporului străbun, cu credința lui exprimată artistic, cu noi înșine.

C. Todeasă

INFORMAȚII

(Continuare în pag. 3)

preot Ioan Găban, P.S. Sa i-a acordat o distincție bisericească.

A urmat apoi binecuvîntarea casei parohiale și îndătinata agapă la care corul parohiei s-a produs într-o atmosferă din cele mai plăcute.

● În ziua de 26. XII. 1977, P.S. Episcop Emilian a trăit bucuria zilelor Crăciunului cu credincioșii care frecventează Catedrala Episcopală, în cadrul Sf. Liturghii care s-a oficiat de soborul de preoți slujitori. Dragostea față de tradițiile strămoșești a fost sporită de cuvîntul plin de însuflețire al P.S. Episcop Emilian și încununat apoi cu acordarea rangului de arhimandrit P.C. protos. Matei Bordoș.

În după-amiaza aceleiași zile P.S. Sa, însoțit de colaboratorii săi apropiați, a făcut o vizită de felicitare cu prilejul Praznicului Nașterii Domnului, Excelențelor lor Márton Áron și Jakab Antal, episcopi romano-catolici, de față fiind P.C. pr. Srös Ludovic, Directorul Cancelariei Episcopale, P.C. pr. Csiki Dionisie, secretar eparhial. S-au purtat discuții legate de pastorație, de colindele tradiționale, care au fost interpretate de toți cei prezenți.

Întîlnirea s-a desfășurat într-o atmosferă de înălțare duhovnicească și dragoste ecumenică.

Pr. Petru Pleșa, secretar eparhial

Ioan Droc: Expozițiunea de la Paris

Astăzi însemnările de călătorie nu se mai citesc cu interesul de odinioară, pentru că a călători a devenit un fapt comun, nu mai constituie o aventură. Altfel stăteau lucrările în veacul trecut de pildă, cînd Ioan Droc se pregătea să plece la Paris cu prilejul Expozițiunii universale din 1878: „Aflu de prisos a enara pe larg impresiile cu care m-am despărțit de patrie, pentru că ori și cui îi este cunoscut că omul (...), care d.e. n-a văzut oraș mai mare decît Bucureștii, nu va putea pleca de acasă într-un voiaj așa de mare fără oarecare ezitare și sfială.”

Cine este Ioan Droc? Fecior de preot din Rășinari, s-a născut la 1836. A studiat gimnaziul și teologia la Sibiu, devenind preot și protopop la Miercurea Sibiului, unde, prin vrednicia lui, s-a durat o frumoasă biserică. A fost o figură impunătoare de preot transilvănean și se pare că scriitorul Duiliu Zamfirescu care l-a vizitat în parohia lui l-a avut ca model în conturarea figurii protopopului Marcu Stamate din romanul Îndreptări. A murit în anul 1917 și, neavînd copii, donează averea sa, „ca să fie izvor de binefacere pentru neamul și Biserica noastră”. O viață „vrednică de remarcă în anumite frămîntări și creațiuni”. Una dintre acestea este însemnarea de călătorie *Expozițiunea de la Paris*, scrisă la întoarcerea în patrie și publicată în „Telegraful Român” pe anii 1878 și 1897. Cartea se aseamănă cu *Însemnarea călătoriei*... lui Dinicu Golescu, de la a cărui naștere s-au împlinit în februarie a.c. 200 de ani. Îl anima aceeași dorință de a-și instrui și educa patrioții, pentru că o caracteristică a jurnalului de călătorie din literatura noastră este latura sa utilitară, călătoria făcută cu un anume scop practic; voiajul de dragul reveriei sau al visării romantice fiind aproape necunoscut scriitorilor români. Itinerariul urmează principalele orașe, cu însemnări despre economie, viață culturală, valori artistice. Ca și la Dinicu Golescu o slabă vibrație artistică în fața peisajului, consemnat doar în aspectele lui generale, și tot ca la bătrînul boier muntean un „dor de patrie”, care-l aduce repede în țară: „Într-adevăr, întîmplîndu-se ca cineva să se deguste vreodată de patria sa, va

În preajma Sfintelor Paști

(Urmare din pag. 2)

„Cel ce se prihănește (se învinuiește) pe sine, în tot locul are odihnă”.

În lumina acestor învățături, smerenia o cunoaștem, din liniștea sufletească, pe care o aduce ea în toți cei smeriți; o cunoaștem din pacea izvorîră din nepătimire; o cunoaștem din odihna statornică pe care o avem, oricare ar fi schimbările din jurul nostru, oricare ar fi împrejurările în care trăim; o cunoaștem, mai cu seamă, din neclintirea în bine, la care ajunge și în care stăruiește omul smerit.

Prin urmare, dovada de căpetenie că smerenia este de față în sufletul cuiva o avem din liniștea, pacea, odihna și bucuria pe care le rodește smerenia și cu care trăiește cel smerit. Acestea lipsind din sufletul și din viața noastră, este de la sine înțeles că lipsește și smerenia prin care ele există. Toți cei smeriți s-au bucurat văzînd că s-a împlinit în ei făgăduința dată de Domnul Hristos celor blînzi și smeriți cu inima.

Despre smerenie mai știm că este puterea care biruiește cursele vrăjmașilor. Aceasta i s-a arătat cuviosului Antonie cel Mare, care văzînd mulțimea și felurimea curselor vrăjmașului mîntuirii noastre, întinse pe pămînt, și întrebînd: oare cine poate să se mîntuiască și să biruiască pe acestea? a auzit glas de sus care a zis: „smerenia”. Smerenia este mai puternică decît uneltirile potrivnicului, pentru că, după cuvîntul din Pateric: „Smerenia arde pe draci”. Din aceasta înțelegem că, cel smerit, avîndu-l pe Dumnezeu într-ajutor, este biruitor asupra tuturor ispitelor, pe cînd „pedeapsa celui mîndru este căderea”, de unde înțelegem că de cîte ori ni se întîmplă să cădem în ispite, avem dovada că mîndria a luat-o înaintea căderii, pentru că este știut că „Dumnezeu celor mîndri le stă împotrivă, iar celor smeriți le dăruiește dar” (I Petru 5, 5).

Dacă în viața noastră este de multe ori neliniște și îngrijorare, tulburare și zbucium, dacă adeseori cădem în ispitele care vin asupra noastră, aceasta ni se întîmplă și din pricină că n-avem smerenie, care să ne înalțe mai presus de toate cele nedorite. Mai ales în astfel de situații să ne aducem aminte de cuvîntul care zice: „cel ce se smerește pe sine, se va înălța”.

E vremea acum să ne întrebăm: cum putem ajunge să avem și noi o astfel de virtute minunată și cuprinzătoare și atît de trebuitoare? Răspuns la această întrebare găsim în învățăturile de Dumnezeu purtătorilor Părinților noștri. Astfel cuviosul Titoe ne spune că la smerenie se ajunge prin rugăciune, prin osteneală trupească și sufletească. Cuviosul Dorotei mai adaugă la aceasta și silința de a împlini omul toate poruncile lui Dumnezeu, iar sfîntul Ioan Sinaitul ne arată că mult se folosește omul credincios întru dobîndirea smereniei, cînd se supune cu ascultare unui îndrumător duhovnicesc și primește sfatul cu simplitate și fără împotrivire. Mai spun Părinții că este pe calea smereniei cel ce se silește să-l socotească pe oricare mai bun decît pe sine însuși. Merge pe calea smereniei acela care plugărește mereu cu plugăria sufletului. Noi cei ce mărturisim pe Domnul Hristos în Biserica Sa cea sfîntă să ne preocupăm continuu de hrănirea și cultivarea sufletului nostru, din care să smulgem tot ce-i dăunează, ajutînd să crească cît mai drept și luminos. Una din căile pe care ajungem la această creștere este, după cum am văzut, smerenia, modestia, simplitatea.

Dacă le știm acestea și după putere le și împlinim, putem avea nădejdea că la Sf. Paști, cînd vom fi chemați în chip deosebit „să zicem fraților și celor ce ne urască pe noi și să iertăm toate pentru înviere”, vom putea împlini aceasta cu bucurie și vom avea cuvenita vrednicie să cîntăm: „Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcînd și celor din morminte viața dăruindu-le”. Odată ajunși la această statornicie în bine, vom rămîne în ea și vom înainta spre alte pozitive biruințe, care toate la un loc sînt alcătuitoare de fericire.

Ierod. Teofil Părăian

face bine să plece în străinătate pentru că așa-și va curma desigur boala, iar iubirea de patrie va renaște cu puteri noi” (p. 28—29).

Prin apariția cărții *Expozițiunea de la Paris*, pentru prima dată în volum, în anul 1976, Editura Dacia din Cluj-Napoca și autorul ediției Constantin Hîrlău au reintrodus în publicistica românească un nume de preot cărturar ce s-a străduit pentru „creșterea limbii românești și a patriei cinstire”.

Ion Buzași